

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 12Ps/26/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2316210479
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Myrtill Vojteková
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2018:2316210479.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Galanta v konaní vedenom pred sudkyňou JUDr. Myrtill Vojtekovou vo veci obmedzenia spôsobilosti na právne úkony MUDr. M. S., J.. XX.XX.XXXX, G. J. O. XXX/X, A., v konaní zastúpeného opatrovníkom F.. A. S., J.. XX.XX.XXXX, G. J. O. XXX/X, A., za účasti Okresnej prokuratúry Galanta, o návrhu navrhovateľky: S.. M. W.Í., J.. XX.XX.XXXX, G. H. XXXX/XX, A., na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony menovaného, takto

rozhodol:

I. MUDr. Adriana Miklósová, nar. 10.1.1958 sa obmedzuje spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilá nakladať s finančnými prostriedkami okrem finančných prostriedkov vo výške 20,- Eur na kalendárny týždeň, ktoré majú slúžiť na zabezpečenie jej základných životných potrieb, ďalej nie je spôsobilá disponovať s hnutelným, či nehnuteľným majetkom, uzatvárať akékoľvek majetkovoprávne zmluvy, rozhodovať o svojej medicínskej liečbe, rozhodovať o mieste svojho trvalého, či prechodného pobytu, kandidovať do volieb do Národnej rady Slovenskej republiky a do samospráv. Vo vzťahu k súdom, polícii, prokuratúre a iným štátnym orgánom a inštitúciám, orgánom miestnej štátnej správy, orgánom územnej i záujmovej samosprávy, orgánom špecializovanej štátnej správy, nie je spôsobilá na právne úkony, pokiaľ ide o jej osobné, písomné, ústne, elektronické a iné podania a nie je spôsobilá vystupovať samostatne pred týmito orgánmi.

II. MUDr. Adriene Miklósovej sa v rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony ustanovuje za opatrovníka MUDr. Adriana Uhríková, nar. 16.11.1986, ktorá je oprávnená a povinná menovanú zastupovať a spravovať jej majetok v rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony menovanej.

III. Opatrovník je povinný predkladať súdu dvakrát ročne vždy k 30.6. a 31.12. každého kalendárne roka správu o osobných, majetkových a sociálnych pomeroch opatrovanca.

IV. Opatrovník je povinný vykonávať svoje práva a povinnosti riadne a dbať na pokyny súdu.

V. Trovy tohto konania platí štát.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 07.06.2016 domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd pozbavil jej matku, S.. M. S., J.. XX.XX.XXXX spôsobilosti na právne úkony. Svoj návrh odôvodnila tým, že menovaná trpí vážnou duševnou chorobou.

2. Uznesením zo dňa 05.10.2016, č.k. 12Ps/26/2016-14 súd ustanovil F.. A.W. S.N., J.. XX.XX.XXXX, za procesného opatrovníka osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná.

3. Uznesením zo dňa 07.07.2017, č.k. 12Ps/26/2016-28 súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, z odvetvia psychiatria a za znalca ustanovil MUDr. Mária Straku.

4. Zo znaleckého posudku č. 140/2017, doručeného súdu dňa 13.08.2017, ktorý bol vo veci vypracovaný ustanoveným znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia a odvetvia psychiatria MUDr. Máriom Strakom, vyplýva, že osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, trpí trvalou duševnou poruchou, a to zmiešanou látkovou závislosťou v terminálnom štádiu, už s príznakmi organického toxického poškodenia. Z psychiatrického hľadiska vyšetovaná nie je schopná spravovať svoje záležitosti a nie je schopná si obstaráť ani základné potreby bežného dňa. Nie je schopná vykonávať hlavne nasledovné právne úkony, a to nakladať s huteľným a nehuteľným majetkom v žiadnej miere, disponovať financiami, uzatvárať majetkové zmluvy, samostatne vystupovať pred orgánmi štátnej a miestnej samosprávy, pred orgánmi špecializovanej štátnej správy, byť držiteľom oprávnení riadiť motorové vozidlá, byť držiteľom zbrane, uzatvárať manželstvo (či rozvádzať sa). Ďalej nemôže rozhodovať o svojej medicínskej liečbe, zdravotnej či sociálnej detencii, kandidovať do volieb národnej rada SR, VÚC a miestnej samosprávy, nie je schopná rozhodovať o mieste svojho trvalého bydliska. Menovaná nie je schopná vzhľadom na svoj duševný stav cieľavedome konať a posúdiť následky svojho konania.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom znalca, výsluchom osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná, výsluchom navrhovateľky, výsluchom svedka A. S. a zástupkyne Okresnej prokuratúry Galanta, čítaním sa oboznámil s listinnými dôkazmi a to lekáorskými správami ohľadom menovanej, znaleckým posudkom č. 140/2017, ako aj ostatným na vec sa vzťahujúcim spisovým materiálom.

6. Znalec na pojednávaní dňa 01.03.2018 sa pridrižoval v celom rozsahu svojho znaleckého posudku a jeho záverov. Uviedol, že znalecký posudok vypracoval krátko potom, ako osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná bola prepustená z psychiatrického oddelenia NsP v Galante. Uviedol, že z prepúšťacej správy z tejto hospitalizácie vyplýva, že od marca 2017 pije rum a nikto jej nevie pomôcť. Závery lekárov boli syndróm závislosti na alkohole, opakované psychiatrické hospitalizácie a viacročná závislosť, kognitívny deficit, debakel osobnosti, osobnostná deparalácia. S dlhodobou protialkoholickou liečbou nesúhlasí. Z ďalšej dokumentácie vyplýva, že podľa psychiatrických nálezov je táto psychiatricky evidovaná a liečená od roku 2013, opakovane bola hospitalizovaná vo Veľkom Záluží a na psychiatrii v Galante. Išlo o diagnózy podľa prepúšťacích správ, akútna psychická porucha, depresívna porucha a kombinovaná látková závislosť na alkohole a benzodiazepínoch, teda závislosť na celý život. Pri psychiatrickom vyšetrení bolo zistené, čo je citované aj v znaleckom posudku, organické poškodenie mozgu spôsobené užívaním alkoholu. Alkoholová závislosť, či akákoľvek iná závislosť sú diagnózy trvalé, postihnutý môže byť len v štádiu abstinencie. Uvádzaná duševná porucha bola v čase vyšetrenia dôvodom k obmedzeniu právnej spôsobilosti menovanej. Nie je schopná vykonávať právne úkony, ktoré sú uvedené v znaleckom posudku. Pri adekvátnej liečbe je z hľadiska psychiatrického možné perspektívne zlepšenie uvedeného stavu a uvedené obmedzenia výkonu právnych úkonov nemusia byť definitívne.

7. Navrhovateľka na pojednávaní dňa 01.03.2018 uviedla, že problém u matky nastal vtedy, keď si do bytu nasťahovala druhého alkoholika, čo bolo po jej poslednej hospitalizácii v júli 2017. S prítomnosťou tohto človeka nesúhlasila, nakoľko podľa jej názoru nemal na matku dobrý vplyv. Opakovane žiadala matku, aby tam táto osoba nebola a aby matka podstúpila protialkoholické liečenie, čo však do dnešného dňa odmieta. Uviedla, že v prípade ak by došlo k obmedzeniu spôsobilosti na právne úkony matky je ochotná vykonávať funkciu opatrovníka.

8. Opatrovník pre konanie na pojednávaní dňa 01.03.2018 uviedol, že zotrváva na svojom vyjadrení z pojednávania zo dňa 02.05.2017, kde uviedol, že im s navrhovateľkou ide o to, aby bývalú manželku prinútili k liečbe. Táto bola viackrát liečená a vždy liečenie svojvoľne opustila. Tento návrh považuje za krajné riešenie, nakoľko iná možnosť vzhľadom na skutočnosti popísané v návrhu neexistuje.

9. Na pojednávaní dňa 01.03.2018 bol vypočutý ako svedok Gabriel Miklós, syn osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná, ktorý uviedol, že podľa jeho názoru sa stav matky stabilizoval. Aktuálne s matkou žije v spoločnej domácnosti, táto sa stará o domácnosť a dokáže sa postarať aj sama o seba. Chodievajú na dennej báze po skončení zamestnania a nikdy ju nenašiel v nepríčetnom stave. Z dôvodu, že má

vlastný život a nedokázal by sa o svoju matku postarať tak ako to vyžaduje funkcia opatrovníka uviedol, že opatrovníkom by mala byť jeho setra, teda navrhovateľka.

10. Pojednávanie bolo odročené za účelom doplnenia znaleckého posudku, najmä zistenia, či od vypracovania znaleckého posudku došlo u osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná k takej zmene zdravotného stavu, ktorý by odôvodnil zmenu záverov znaleckého posudku.

11. Dňa 20.03.2018 bolo súdu doručené podanie znalca zo dňa 20.03.2018, v ktorom uviedol, že osoba, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná sa napriek opakovaným výzvam nedostavila na určené termíny, ku vyšetreniu pre doplnenie znaleckého posudku č. 140/2017. Táto nijako znalca nekontaktovala, neoznámila dôvody, pre ktoré sa ku vyšetreniu nedostaví, na základe čoho nebolo možné vypracovať doplnenie znaleckého posudku.

12. Na pojednávaní dňa 07.06.2018 znalec uviedol, že zotrváva na svojom vyjadrení z pojednávania zo dňa 01.03.2018 a naďalej trvá na záveroch svojho znaleckého posudku. Ďalej uviedol, že v prípade ak by sa aj osoba, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná dostavila na doplnenie znaleckého posudku, závery by sa nelíšili od pôvodného znaleckého posudku.

13. Na pojednávaní dňa 07.06.2018 navrhovateľka nemala pripomienky k znaleckému posudku a navrhla rozhodnúť v zmysle podaného návrhu, nakoľko nevidí perspektívu v zlepšení matkinho stavu, z dôvodu, že sa matka nechce podrobiť liečbe svojej závislosti.

14. Zástupkyňa Okresnej prokuratúry Galanta na pojednávaní dňa 07.06.2018 s poukazom na závery znaleckého dokazovania, z ktorých je zrejmé, že vyšetovaná dlhodobo trpí alkoholovou a benzodiazepínovou závislosťou, toto svoje ochorenie zľahčuje, pristupuje k nemu nekriticky a sama nie je ochotná sa liečiť, je potrebné, aby súd návrhu navrhovateľky vyhovel a menovanú obmedzil spôsobilosti na právne úkony. Ďalej navrhla, aby súd pri určení rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony umožnil menovanej disponovať s určitou minimálnou finančnou čiastkou, za ktorú si v nevyhnutom prípade bude schopná vykonať bežný nákup. Zároveň mala za to, že ustanovenie navrhovateľky za opatrovníčku menovanej bude v jej najlepšom záujme.

15. Podľa § 10 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony. Ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

16. Podľa § 27 ods. 2 OZ, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

17. Podľa § 231 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len C.m.p.), v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o

- obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
- zmene obmedzenia spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
- navrátení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

18. Podľa § 240 ods. 3 C.m.p., rozhodnutie vo veci samej súd okrem zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka doručí aj osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná. Osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, môže požiadať, aby jej súd doručoval všetky písomnosti v konaní.

19. Podľa § 243 ods. 1 C.m.p., súd vylúčne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná.

20. Podľa § 243 ods. 2 C.m.p., súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhľadne.

21. Podľa § 243 ods. 3 C.m.p., ak o to požiada osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, vyslúchne ju súd vždy.

22. Podľa § 248 ods. 1 C.m.p., konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277.

23. Podľa § 248 ods. 2 C.m.p., ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

24. Podľa § 250 ods. 1 C.m.p., súd zabezpečí uloženie rozsudku o spôsobilosti na právne úkony v Notárskom centrálnom registri listín.

25. Podľa § 251 ods. 1 C.m.p., trovy dôkazov platí štát.

26. Podľa § 251 ods. 2 C.m.p., ten, kto podá zjavne bezdôvodný návrh na začatie konania o spôsobilosti na právne úkony, je povinný nahradiť ujmu, ktorá vznikla osobe, o ktorej spôsobilosti sa konalo, jej zástupcovi alebo štátu.

27. Podľa § 272 C.m.p., súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

28. Podľa § 274 ods. 1 a 2 C.m.p., súd rozhoduje uznesením. V uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

29. Podľa § 275 C.m.p., súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

30. Podľa § 276 C.m.p., súd odvolá opatrovníka z výkonu funkcie na jeho návrh.

31. Podľa § 277 ods. 1 a 2 C.m.p., súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka. Súd opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

32. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, dlhodobo trpí trvalou duševnou poruchou, a to zmiešanou látkovou závislosťou v terminálnom štádiu už s príznakmi organického toxického poškodenia, svoje ochorenie zľahčuje, je voči svojej osobe nekritická a sama sa liečiť odmieta. Táto duševná porucha ju robí nespôsobilou na právne úkony v rozsahu uvedenom v znaleckom posudku. Vzhľadom nato, že znalec potvrdil závery znaleckého posudku, kde uvádza, že osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná odmieta komplexnú dlhodobú liečbu a je voči svojej osobe nekritická, ktoré skutočnosti mal súd za preukázané aj s výsluchu osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná ako aj z jej postoja k doplneniu znaleckého posudku kedy sa na vopred dohodnuté stretnutie znalcovi nedostavila, súd dospel k záveru, že návrh vo veci bol podaný dôvodne, preto súd osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná obmedzil spôsobilosti na právne úkony v rozsahu uvedenom vo výroku tohto rozhodnutia, nakoľko bolo preukázané, že menovaná trpí trvalou duševnou poruchou, a to zmiešanou látkovou závislosťou v terminálnom štádiu s príznakmi organického toxického poškodenia. Táto porucha nie je len prechodná, ale trvalá, pričom zlepšenie zdravotného stavu by mohlo byť podmienené podrobením sa dlhodobej protialkohollickej liečby, ktorú osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná odmieta.

33. Súd zároveň ustanovil menovanej opatrovníka, ktorý ju bude zastupovať tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

34. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 52 C.m.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nemôžu podať odvolanie navrhovateľka, opatrovník pre konanie a Okresná prokuratúra Galanta, nakoľko sa tohto svojho práva účinne v súlade s ustanovením § 368 Civilného sporového poriadku pred súdom vzdali.

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie pre osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná v lehote 15 dní od doručenia na súde, proti ktorého rozsudku smeruje (§ 355 ods. 1 CSP). Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 CMP).